

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLONYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.
Vidéken: félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. — fill.

FŐSZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

SZÉKELY IMRE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főér 42. szám. Lamprecht palota
első emelet, az udvarban.

A mi programmunk.

— jun. 4.

A mi programmunk Magyarország teljes állami függetlensége. Olyan függetlenség, amely teljesen, minden idegen beavatkozástól menten intézi a saját belügyi és külügyi dolgait. Röviden: mi azt akarjuk, hogy Magyarország épp úgy a Magyaroké legyen, mint a francziáké Franciaország, az angoloké Anglia s a németeké Németország.

Ezt akarja kivívni a függetlenségi párt. S ki akarjuk vinni azért, mert tudjuk, hogy állami függetlenség nélkül nincs, de nem is lehet egyéni szabadság, jólét, fejlődés és elégedettség.

Szükségesnek tartjuk ezt most újból hangoztatni, nehogy az elvek és eszmék összezavarodjanak s a megtéveszthetők megtévedjenek.

Mert Magyarországot csakis függetlenségének teljes kivívása mentheti meg az Ausztriába való beolvásvástól. Épp úgy, amint a függetlenség utáni vágy mentette meg Svájcot az osztrák zsarnoktól.

Amint a függetlenség rajongó szeretete változtatta tengervízévé Hollandia termő földjeit, mivel más uton-módon nem volt képes megszabadulni a spanyolok szolgajármától.

Ugyancsak a függetlenség után való vágy öntött bizalmat az amerikai Egyesült-Államok polgárainak szívébe; ez acélozta meg izmaikat, buzdította kitartásra a csüggedőket, a mig csak az angolok vöröskabátos katonáit e nem üzték az Ujvilág szüzi talajáról.

A függetlenség szent eszméje tette egységessé az apró darabokra tördelt Itáliát. Ez egyesítette ott Mazzini legrajongóbb karbonariját a leglojalisabb királpártival.

A függetlenség után való vágy tette néppé nemzeté Bulgáriát, Romániát és Szerbiát.

A függetlenség eszméje adott erőt, kitartást a hős búroknak, akik néhány ezredmagukkal évekig védtek hazájuk függetlenségét a legnagyobb világhatalom ellen.

A függetlenség tudata adja szájába a „Banzáj” szót a vitéz japán-

nak, mikor kaczagva rohan a halált okádó muszka ágyuk torkába. És a függetlenség eszménye ad erőt a magyar nemzetnek 378 esztendő óta, hogy képes magát, faji jellegét, nemzeti kiváltságait, ősi jogait megvédeni, nyelvét fenntartani, fejleszteni az őt mindig csak szípolozó rossz szomszéd ellen.

Mert igazán istentelenül rossz szomszédunk ez az osztrák! Allítólag szövetséges társak lennénk. Szabad akaratból kötött szerződést és szövetséget 1867-ben az alkotmányos Magyarország az akkor még alkotmányos Ausztriával. De a lefolyt 36 év alatt az osztrákok folyton úgy bántak velünk, mintha nem is szövetséges társak lennénk, hanem valami gyarmat-féle, vagy fegyverrel meghódított, hadijog alatt lévő terület.

Anglia, Francia- és Németország, meg Hollandia a távol világ-részekben keresnek ipartermékeiknek piacot. A német császár az ipari érdekek kedvéért utazott pár év előtt Törökországba. Azért, hogy személyes közreműködésével piacot csináljon Siemens és Halskenak s kiszorítsa a magyar gyárat. Ugyancsak ezért küldte „kék legényeit” Kinába. Nem földterületet akart hódítani, hanem piacot teremteni. Ausztria ebben is sokkal szerencsésebb. Ő a piacot szomszédjában lelte fel. Reánk tukmálja, reánk erőszakolja rossz, hasznavethetetlen huszonhét krajczáros portékáját, melynek ugyan a világ egyetlen piacán sem akadna vevője, oly silány készítmény.

És akinek szíve mélyében még rezeg a „függetlenség” szónak fogalma, az tisztában lehet azzal, hogy mi magyarok az osztrákoknak egyszerűen fogyasztó gyarmata vagyunk. De nem csak ez! Több ennél! Mi életára is vagyunk Ausztriának, mert mi élmezőnk őket legolcsóbban. Ebből azután önként következnek, hogy nem barátságból, nem rokonszenvből ragaszkodik az osztrák hozzánk. Ha barátság és rokonszenv a ragaszkodása, csakis olyan az, mint az éhes pióca ra-

gaszkodása az élő emberi testhez. Szívja, szívja, amig magától le nem esik, vagy le nem szózzák.

A mi programmunk az, hogy le kell szólnunk a nemzet testéről az osztrák pióczát. De mielőbb! És ez a szózás akkor kezdődik meg, ha felállítjuk a vámsorompókat. A vámsorompók a gazdasági önállóság kezdete. Ez maga után vonja a politikai függetlenséget.

Hentaller Lajos.

Az utolsó fejezet.

— június 4.

A nagy vasuti sztrájknak utolsó fejezete zárul ma. Vád és védelem valamennyi tagja a döntésre hivatott tényezők legelőkelőbb személyéből valók. A vád élén olyan kiváló tehetség: mint Gesztai Andor kir. ügyész.

A védelem táborában a magyar ügyvédek vezérkara: *Eötvös Károly, Bakonyi Samu, Benedek János és Vázsonyi Vilmos.* Vajjon az igazságszolgáltatás e két szervének a vád és védelemnek surlódásából életre pattan-e az, amit az államrend vár: az igazság.

Nevezék tájékozatlanságnak, nevezék elfogultságnak: ami érzületünk a vasutasok igazsága felé hajlik.

Nem kutatjuk a belső igazságokat, nem vizsgáljuk, hogy jogászsézszel, melyik paragrafusnak, melyik állítása é a vasuti sztrájkhoz; nem kutatjuk, hogy amire a védelem nagy súlyt helyez, köztisztviselő-e vagy se az államvasuti hivatalnok.

Hiszen a pörnek ez a része beleveszett abba a bizonytalanságba, amelylyel a közhivatalnoki „minőséget” a törvényszékek máig tárgyalták, róla ítéletet hoztak; hoztak még pedig úgy, hogy például a szombathelyi törvényszék ítélete nemesak a rendelkező rész területén, de az indokoló határozat széles részein egymásnak teljesen ellentétes és érintkező pontjuk egyetlen egy sincs.

A közhivatalnoki jelleg különben teljesen átesapott a politikai térre és e kérdésnek megállapítása már nem büntetőjogi, hanem elsőrangú politikai kérdés. Mert kimondatván a „közhivatalnoki jelleg.” Horvátországban megszűnik a magyar nyelv, mint a vasuti igazgatás kötelező szerve. De se büntetőjogi, se közigazgatási, se közjogi

Csipkefüggönyök tisztítását

kifogástalanul teljesíti

HRABÉCZY ANTAL

ruhafestő és vegytisztító intézete
DEBRECZEN, Széchenyi-
utca 42-ik szám.

Allandóan 1000 munkást és tisztviselőt foglalkoztat

érvek nem dönthetnek a vasutasok mellett, vagy a vasutasok ellen. Az ő igazuk benne van abban a vértelen csatában, amelyet sztrájk czimén munkaadójukkal folytattak. Az esküszegő hivatalnokkal nem alkudozhatik az állam, hanem megtorol és büntet. Am az állam érezte, hogy e sztrájkjal szemben ő a munkaadó és egyik után a másik követéit indította utnak, hogy a sztrájkolókkal alkudozzék, sőt irott feltételei is voltak az etre, ha a sztrájkolók visszatérnek hivatalukhoz. Mit változtat a jogi állapoton tehát az, hogy a kormány alkudozó fél este 6 óráig, 6 óra multán pedig már ismét fenéséges államhatalom, amely a hivatalnokokat üldözi esküszegésért.

Ezt az ügyet már rég elintézte volna a nyugodalmas bölcsesség, amely nem akar megtorlást minden áron. Nem ficzánkopró, jelentéktelen kérdések körül, hanem egyetlen czélnek tartja a rend helyreállítását.

Az okosság pedig azt diktálta volna, hogy tartassék meg az az ígélet, amely tétetett az alkudozások biztató idejében: hogy aki munkájához visszatér, annak ne essék büntetése.

A magyar bíróság oly józan és annyira bölcs, hogy felmentő ítélettel irtja ki ezt az egész ügyet.

A demokrácia.

— június 4.

Hajn — a demokrácia! Az emberiség legnagyobb szellemeinek dicső ideálja. A legnemesebb férfiak közéleti küzdelmeinek legnagyobb czélja, Szólontól Pál apostolig, Montesquieutól Kossuth Lajosig. A vérivó balvány, amelynek oltárán vetekedve ontja verét az angol, a francia, a német, a magyar, míg lehozhatja a maga földjére. A termékenyítő Erő, amely emberi piedesztálra, műveltségre, jólétre vezet a népek elnyomott millióit. A folyton hangoztatott jelszó, amelynek segítségével annyi ember jutott érdemtellenül magas pozícióra amelyet annyi sokszor vetnek el, mihelyt célhoz segít. Reményládó eszméje az alacsonyoknak, kedvencz ható eszköze a nagyoknak: ugyan mi is vagy hát?

Nincs társadalmi törekvés, nincs politikai párt, amely meg merné vele tagadni a közösséget. A liberális épen úgy hirdeti a maga demokratságát, mint a néppárti és a nemzeti párti. A szociálista épen úgy, mint az agrárius és a merkantilista. Tisza, Apponyi, Bánffy, Rakovszky épen úgy, mint Vázsonyi, Mezőfi és Prohászka. Miért beszélik olyan sokat a demokráciát? És vajjon olyan könnyű cselekedni is, mint eslegetni?

A modern demokrácia eszméje a francia forradalom lángelméiben és vértengerében érett meg a valósulásra. Hódító ereje abban áll, hogy az emberek boldogulása elől lerombolja a rajtuk kívül eső korlátokat s megnyitotta az utját mindenféle néprétegből származó tehetségek érvényesülésének. A demokrácia a haladás elve. Az nyitotta meg a népiskolákat, a technikai intézeteket. Az teremtette meg a vasutat, gőzhajót távirót, telefont, a gyárakat, a bankokat, a modern haladás összes tényezőit. Az teremtette meg a többség uralmi rendjét a politikában, a jogegyenlőséget az állami rendben. Ennek a tudata önkéntelenül él bennünk, apáink véres küzdelmeinek örökséiben. Ezért nincs büvösebb erejű szó a

fórumon, jobb eszköz a tömegek mozgató-sára, mint: a demokrácia.

De a gyakorlása, az életben való érvényesülése már nehezebb. Montesquieu mondta, hogy a demokrácia fönttartó elve az erény. A fárasztó, erős, küzdelmes munka, a férfias életmód, a becsületesség a keresetben, a családi és magánéletben. Kérülése a kegyhajhászásnak, a puha élvezeteknek, a kegyelemből való élésnek, a konczok után való kapkodásnak. Bizony, ha ilyen sok minden kell a demokráciához, a mai, szörnyen haladott világban, nehéz jó demokráciának lenni. Könnyebb csak beszélni.

És ebben a jóformán fejvesztett korban, amikor a magyarság közéleti teljes bizonytalanságban vergődik, a mikor a társadalmi előkelőségnek a munka nélkül való jövedelmeket halljuk az ismertetőjelül hirdetni, a mikor mindenki az udvart és arisztokráciát hajlandóbb majmolni, aki csak egy kis vagyonhoz jutott, a mikor minden vezető álláshoz első sorban nem tehetséget, de vagyoni kvalifikációt követelünk: akad egy férfi, aki könyvet ír *A magyar demokrácia multja, jelene és jövője*-ről. És mindjárt a könyve elején kimondja, hogy: jövőnk főképpen attól függ, vajjon bírjuk-e befelé biztosítani a szabadságot, az egészséges erkölcsöket és a demokrácia uralmát. Ez a férfi *Bernát István*. Társadalmi és politikai fejlődésünknek éles szemű figyelője. A szókimondó és igaz ember. A finoman és mélyen érző magyar. A világlátott, komoly tudós és a csöndes polgári munka szerény művelője.

Azt hisszük, ez a könyv nagyon jókor jött és belső, kielégíteni vágyott szükségnek fog megfelelni. Hiszen úgy állunk itt, a holnapi nap gondoljait küzdő, opportunizmusban vergődő magyarok, mint a nyomot vesztett vándor a pusztában. Körülöttünk és közöttünk serege vonaglik a különböző társadalmi, gazdasági és politikai irányoknak. Nem tudjuk, melyikhez álljunk hát? Melyik a jó, és jó-e valamelyik? Mit csináljunk, hogy jobb jövőre jussunk?

Bernát kemény dolgokat mond a huszadik század magyarjának. A városokról, a demokrácia elsőrangú természetes faktorairól szólván, megemlíti, hogy valaha volt városi élet Magyarországon, bár idegen ajku városokban. A városok hatalmas önkormányzati függetlenséget élveztek s ezért jóformán mindenért vezetőikre hárult a felelősség. Ilyen föladatakhoz kemény nyaku, hajolni nem tudó gerincek, józan ítéletű ügyvivők voltak szükségesek. Szokásaikkal, czéhbeli és egyéb szabályzataikkal igyekeznek nemcsak becsületes és munkaszerető férfiakat és erkölcsös leányokat nevelni, hanem biztosítják a tisztas munka jutalmát úgy anyagi, valamint erkölcsi elismeréssel. Mind a mellett a városokban nem nagyarányu a vagyonosodás és befolyásuk a közéletre nem bír jelentőségre vergődni. Az újabbkori fejlődés elszegényíti a városi elemeket, megöli a kisipart s a városokat katonai és hivatalnokai gőcpontokká süllyeszti.

A haladás rendjének, a demokráciának érvényesítését 1848-ban a politikai és közéleti hatalom birtokosa, a nemesség, a dzsentrí vette magára. De föladatát betölteni nem bírta, mert kereső munka nélkül akarta a haladás jóléti gyümölcsét élvezni. Tönkre ment jóformán ebben az ellentmondásokkal teljes állapotban.

Magá a főváros, a maga néhány gyorsan meggazdagodott polgári családjával azt mutatja, hogy a polgári munka kész gyümölcseinek élvezetébe jutott sarjadékok el-

hagyják a kereső foglalkozást, bürökba és kaszinókba szorulnak s teljességgel elrugják a demokratikus hagyományokat. A következmény: az erkölcsi és anyagi sülyedés.

A kelletlen állapotok megszüntetésének, a nemzeti haladásnak, az előre vivő demokráciának utját klasszikus tömörségű mondatokkal vázolja Bernát. Ime néhány: Utat kell nyitnunk a tudásnak oda, a hol ma a dilettáns léhaság az ur. E kell tölteni a munka szeretetével a nemzetet s beléoltani azt a tudatot, hogy e nélkül nincsen nemzeti emelkedés. Nagy és nehéz földadat, de sem nem nehezebb, sem nem nagyobb, mint az, amit végezett ezer év előtt a magyar akkor, midőn beleékelve magát az idegen törzsek és viszonyok közé, hazát alapított ez idegen földön.

Olvassuk ezt a könyvet. Komolyabb, súlyosabb eszmékkel, nemesebb törekvésekkel irott könyv alig jelent meg szegény korunkban.

A vasutasok fizetésrendezése.

— A kormány javaslata. —

— június 4.

A képviselőház pénzügyi bizottságának tegnapi ülésén Heltai Ferencz előadó részletesen ismertette a kormány javaslatát a m. kir. államvasuti alkalmazottak fizetésrendezésére vonatkozólag. A javaslat szerint a személyzeti járandóságok 1904-re előirányzott bruttó többlete, hivatalnokok, altisztek és szolgák

- a) általános fizetésemelésére 5.755,570 K
 - b) időszakos (automatikus) fizetés emelkedésére . . . 1.100,000 „
 - c) korpótlékokra 120,000 „
 - d) lakpénz rendezésére . . . 240,000 „
- kezelők illetményeinek rendezésére 143,000 „

Az összehasonlító táblázatot a következőkben mutatjuk be:

Állami tisztviselők új fizetési szabályzata		Vasuti tisztviselők tényleges fizetési szabályzata		tervezett fizetési szabályzata	
osztály	illetménykoronában	osztály	illetménykoronában	osztály	illetménykoronában
XI. 3.	1400	VI. 3.	1200	VI. 3.	1400
XI. 2.	1600	VI. 2.	1400	VI. 2.	1600
XI. 1.	1800	VI. 1.	1600	VI. 1.	1800
X. 3.	2000	V. 3.	1800	V. 3.	2000
X. 2.	2200	V. 2.	2000	V. 2.	2300
X. 1.	2400	V. 1.	2200	V. 1.	2600
IX. 3.	2600	IV. 3.	2400	IV. 3.	2800
IX. 2.	2900	IV. 2.	2600	IV. 2.	3000
IX. 1.	3200	IV. 1.	2800	IV. 1.	3200
VIII. 3.	3600	III. 3.	3200	III. 3.	3600
VIII. 2.	4000	III. 2.	3600	III. 2.	4000
VIII. 1.	4400	III. 1.	4000	III. 1.	4400
VII. 3.	4800	II. 3.	4400	II. 3.	4800
VII. 2.	5400	II. 2.	5000	II. 2.	5400
VII. 1.	6000	II. 1.	5600	II. 1.	6000
VI. 3.	6400	I. 3.	6400	I. 3.	6400
VI. 2.	7200	I. 2.	7200	I. 2.	7200
VI. 1.	8000	I. 1.	8000	I. 1.	8000

Az altisztek fizetési táblázata a következő:

Hartstein Kálmán a magy. kir. államvasutak gépgyára vezérigazgatójának

kerületi képviselője ajánlja a gépgyár összes termékeit. Kisebb mezőgazdasági eszközeit, a „Kinesem vetőgépet” amely alsó és felső mag lefolyásra van alkatva, továbbá a legjobb minőségű gőpolarjat, vízhatlan ponyvákat, benzín motorokat, teljes malomberendezéseket, elsőrendű gyártmányu erőtakarmányt stb. Az üzletek könnyebb lebonyolítása végett használt gépek újabbak vásárlása esetén előnyösen becsőreltetnek.

jelenlegi tényleges törvényjavaslat-tervezet
illetményei koronában

fizetési osztály	illetmény korona	fizetési osztály	illetmény korona
IV. —	960	IV. —	1040
III. 3.	1040	III. 3.	1200
III. 2.	1200	III. 2.	1400
III. 1.	1400	III. 1.	1600
II. 3.	1600	II. 3.	1800
II. 2.	1800	II. 2.	2000
II. 1.	2000	II. 1.	2200
I. 3.	2400	I. 3.	2400
I. 2.	2800	I. 2.	2800
I. 1.	3200	I. 1.	3200

Az alkalmazottak számát tekintve, a legnagyobb számú szolgálati osztályt a szolgák és a szolgák sorából az életbeléptetni tervezett szabályzatban elkülönített örszemélyzet osztálya képezi.

A lakbérabszabályzat azonban a jelenleginél jóval kedvezőtlenebb, így a II-ik lakbérabszabályzatba sorozott 17 városban — köztük Debreczenben — 110—480 koronáig terjedő összeggel kevesebb, mint most van a tisztviselőkre, 40—110 koronával kevesebb az altisztekre és szolgákra nézve.

Ez az új lakbérabszabályzat azonban a jelenleg alkalmazott személynévre nézve csak az esetben bír befolyással, ha a mai alkalmazottak közül valaki Budapestről, vagy a vidéki üzletvezetőségek székhelyeiről a vidéki üzletvezetőségek székhelyeire, illetve más állomáshelyre helyeztetik át, miután szabályul ki van mondva, hogy minden tisztviselő mindaddig megtartja mai lakbérét, amennyiben az a tervezett lakbérnél magasabb, ameddig oly fizetési osztályba nem lép elő, amely a jelen lakpénznél magasabb lakpénz élvezetével van egybe-kötve. A jelenlegi alkalmazottak tehát csak áthelyezés esetében szenvedhetnek lakpénzükből megrövidítést, amennyiben azon állomáshelyre, ahová áthelyeztetnek, megállapított lakpénzösszege mai lakpénzilletményüknél kevesebb.

Vidéki hírlapírók.

— június 4.

A Miskolci Naplóban cikket olvastunk, mely érdekel bennünket újságírókat is, de érdekli a közönséget is, közre adjuk belőle a következőket:

Ezerszer bocsánatot kérünk a nagyközönségtől, hogy magunkkal foglalkozunk.

Arról se essék keserű panasz, hogyha a vidék hatalmas törzsfőnökeinek elutazása, megérkezése, ebédjei, vadászatai, kirándulásai, a városi potentátok szereplései, dikciói helyett most magunkról írunk. Van egy kis jussunk hozzá.

Ne irigyeljék ezt tőlünk és ne szóljanak meg érte, sem egyesek, sem testületek, sem a hatalmas vállalatok, sem a jótékony intézmények, sem különösen lapunk azon kiváló barátai, akik el sem olvasnak bennünket, de annál kedvesebbek a leszólásban. Mert ebben nagy a mi vidéki hálás közönségünk. Az egyik a sajtóhibákat is kiküldi nagy alaposággal, a másik híreink megbízhatóságát vonja kétségbe, a harmadik a színvonal hiányát nehezményezi, a negyedik a papirost kifogásolja, az ötödik a hirdetési rovatot veszi szigorú esztétikai kritika alá, a hatodik haragszik, mert valamit megirtunk, a hetedik, mert róla nem irtunk, a nyolcadik fenyegetőzik, a kilencedik lenéz. De egy sincs, aki támogasson, egy sincs, aki értünk egyetlen lépést tegyen, aki méltányolja — a mi vidéki viszonyaink

közepette — emberfeletti munkálkodásunkat, önzetlen törekvéseinket, melylyel a köz javát előbbrevisszük, egy sincs, aki észrevénné, hogy egyesek törekvéseit, czélzatait győzelemhez juttatjuk.

Ertesítések, meghívók, jelentések, felhívások, nyilvános elszámolások napról-napra érkeznek hozzánk. Sokszor felkérés nélkül. Megbiznak bennünk, hogy úgy is hozzuk. Azt hiszik; ez hiranyag, vagy hogy ez a nyilvánosság érdeke. De azt is jól tudják, hogy ez a közlés az ő javukra szolgál mégis.

De elismerés is jár érte. Minden sajtóhibáért, nyomdahiáért, egy-egy napi késésért csaknem megköveznek bennünket.

Más városban nincs intézet, vállalat, jótékony avagy más természetű egyesület, amelyik az ottani sajtóját ne támogatná minden irányban. Tessék betekinteni akár melyik nagyobb vidéki város intézményeinek hivatalos kimutatásába. Aki akar, megért bennünket. Nincs itt szó titkos támogatásról, hanem igenis szó van, a vidéki sajtó emeléséről, kulturális czélzatainak nyilvános kimutatásáról. Aki akar, megért bennünket. Nincs itt szó titkos támogatásról, hanem igenis szó van, a vidéki sajtó emeléséről, kulturális czélzatainak nyilvános kimutatásáról. Aki akar, megért bennünket. Nincs itt szó titkos támogatásról, hanem igenis szó van, a vidéki sajtó emeléséről, kulturális czélzatainak nyilvános kimutatásáról.

A helybeli sajtó intézősége egyértelműen megállapodott abban, hogy minden intézménynek, egyesületnek értesítéseit, közléseit, nyilvános kimutatásait, — amelyet eddig díjtalanul közölt — csak akkor hozza nyilvánosságra, ha az intézmény vagy egyesület jótékony missiója közé sorozza a vidéki hírlapíróknak és országos szövetségüknek támogatását és ezt meg is valósítja.

Ha a vidéki hatalmas intelligencia, mely annyit merített a világ és az ország nagy ujságiból, nagygyá, erőteljessé akarja tenni a maga vidéki jelentéktelen sajtóját, emelkedjék fel arra a magaslatra, amelyen az igazi kulturvárosok állanak.

Nos a miskolci kartás fejtegetései sok tekintetben mi reánk is tartoznak. A panasz, amit a felvidéki város újságcsinálói hangoztatnak, mi tőlünk sem idegen. Istenkém! A debreczeni sajtó is mindent elkövet a helybeli és megyebeli intézmények, egyesületek szolgálatában, a nélkül, hogy ezeknek az egyesületeknek eszük bejutna valami vizontszolgálatról gondoskodni. Szépen elsánczolják magukat a jelszó mögé, hogy amik ők a sajtótól kívánnak, az közérdek. Különösen a jótékony egyesületek telhetetlenek; az ő közérdekű közleményeikkel egészen elárasztják a lapokat. Valaki két darab vereshagymát ad az árvaháznak: azt tessék kinyomtatni, mert az közérdek. Valaki tíz fillért felülfizet a tea-estén: nyomdafestéket neki, a szent közérdek nevében! Hogy a szent közérdek nevében aztán a sajtó áll felkopik és sok olyan jövedelemről elesik, ami joggal és tisztességgel megilletné: azzal a jótékony és egyéb intézmények nem törődnek.

Hát bizony ennek a visszás helyzetnek javítására a debreczeni újságírók és lapkiadók is tehetnek valamit. Kövessük a miskolci példát, ahol a hasábos felülfizetésekből — tisztelettel — fidibuszt csinálnak. Mert csak egyet kérdek. Mit szólna ahhoz a fogadós, ha azt kérnék tőle, hogy engedje át valami jótékony czélú vigalom számára a nagytermét ingyen? Vagy a kertész diszitse föl lépcsőházát, szintén csak a jótékonyczél nevében? Bizony a lapoktól csak akkor követelhetnék méltán a különböző egyesületek érdekeik ingyen szolgálatát, ha a szedők azokat a közleményeket szintén ingyen kiszédnék, a nyomdák ingyen kinyomtatnák. Máskülönben az ezeket összegyűjtő és a lapokhoz képest dús gazdag intézmények és egyletek ez eljárása csak kihasználása a balek lapoknak. Kimondtuk, törjék be érte a fejünket...

Bocskay-ünnep.

(Saját tudósítónktól.)

— június 4.

Rákóczi esztendeje után Bocskay esztendeje virradt reánk. Dicsőséges multunknak egyik fényes lapja tárul szemünk elé ez évben, amelyre ragyogó betűkkel van fölírva Bocskay Istvánnak az egykori erdélyi fejedelemnek dicsőséges neve. És e lapokra és e nevekre oly jól esik visszatekintnünk e sivar kor gyenge fiainak, hogy a csüggedés napjaiban, mikor még nemzetünk legjobbjai is elhallgattak, mint száraz ágon a csüggedt madarak, a mult nagy fiainak lemondást nem ismerő kitartásából és bátorságából erőt merítsünk a reménytelen jövőre. Erőt és kitartást, mely sugja a fülünkbe, hogy csüggednünk nem szabad, mert még lesz ébredés, lesz még rügyfakadás, föltámadás.

Kolozsvár után Kézdivásárhely, a hazafiságnak e megszentelt Mekkája gyújtotta föl az emlékezésnek világító fátyláját, hogy fényével visszavilágítson háromszáz esztendő előtti multba és áldozzon Bocskay István emlékezetének.

Az ünnepély vasárnap folyt le. Két részből állott, az egyik fele délelőtt az ev. ref. templomban folyt le, a másik fele délután a Vigadóban. 10 óra után a reformátusok főtéri temploma zsufolásig megtelt Kézdivásárhely előkelő közönségével, valláskülönbőség nélkül. A függetlenségi kör tagjai Ráth Endre képviselővel élükön zászló alatt vonultak a templomba. A közönség éneke után Szabó Jenő ev. ref. pap, ez a széles körben ismert szónok mondott gyönyörű beszédet, Bocskayt, mint hazafit, kiváló törvény tisztelőt és hithű férfit mutatván be.

Ezután a dalárda énekelte el a „Nemzetünk nagy Istene“ kezdetű gyönyörű dalt. A közönség a Hymnus hangjai mellett távozott a templomból.

Terefere.

— június 4.

A rendőrségen már nyugtalankodnak, hogy a Révész-sikátor gyilkos nem mutatja magát.

A közönség meg azért nyugtalankodik, hogy az utcákon akkor rendőr nem mutatja magát.

*

Az idegen-forgalom emelésére tervezett eredeti spanyol bika-viadalt elhalasztották.

Előbb a nagy riadal, aztán előre a nagy diadal és végül nincs viadal.

Ez így nem jól jön ki a dal az idegenek becsábítására.

*

Van záróra, nincs záróra, ez képezi a nap kérdését.

Sokkal fontosabb kérdés az, hogy lesz-e eső vagy nem lesz-e eső.

Mert ha a vetések elszáradnak, akkor a torkok is el fognak száradni és hiába nincs záróra, de vendég sincs.

*

A vasutasok ügyében folyton tartanak ülést, amióta nem engedték meg nekik a budapesti ülést. Előbb a sztrajkbizottság tagjai ültek a fogházban, most meg a bíróság ül felettük törvényt.

Szegény vasutasok, a végén látják még csak meg, hogy fel vannak ültetve.

Mákvirág.

NAPI HIREK.

— **Vasárnapi istentiszteletek.** Az ev. ref. templomokban, vasárnap e hó 5 én az istentiszteletek az alábbi rendben tartatnak: Nagytemplomban Jánosi Zoltán lelkész. Kistemplomban Biró Ferencz segédlelkész. Kossuth-utcai templomban Szele György lelkész. Ispótyban Könyves Tóth Kálmán lelkész. Csapókerben Kovács János népiskolai felügyelő. Szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár. Homokkerben a rendes időben szintén lesz istentisztelet.

Az ágost. hitv. ev. templomban d. e. 10 órakor Materny Lajos főesperes végzi az istentiszteletet.

— **Építik a pallagi vasutat.** Tegnap jeleztük, hogy Schiller Miklós jogügyi főtanácsos közbenjöttével a városházán értekezlet volt a Pallagra építendő vasut ügyében. Az értekezleten, mely két órát vett igénybe, megállapodtak abban, hogyha a tervezett debreczen—nyirbalkányi vasut, melylyel együttesen akarták a pallagi vasutat építeni, munkálatait szeptember 1-ig nem kezdik meg, az esetben a város, tekintet nélkül a debreczen—nalkányi vasutra, szeptember 1-én megkezdi a pallagi vasut építését.

— **Fényes esküvő.** Debreczen város előkelő társadalmá egyik rendkívül rokonszenves, fiatal tagjának dr. *Váradai Szabó János*nak ma volt esküvője Kismarján *Szunyogh Zoltán* biharmegyei földbirtokos bajos, szép leányával: *Szunyogh Olgával*. Az esküvőn az új pár rokonai s Biharvármegye és Debreczen város előkelő köreinek számos tagja volt jelen.

— **Kinevezés.** A földmívelési miniszter *Faragó József* és *Axmann János* X. fizetési osztályu debreczeni állatorvosokat a IX. fizetési osztályba m. kir. állatorvosokká kinevezte.

— **A Révész-utcai gyilkosság.** A gyilkos még nincs meg. Ez az egyetlen igaz a sok mindenféle hírből, ami minduntalan felbukkan és a városban villámgyorsasággal tova terjed. A rendőrség bünygyi osztálya szakadatlanul dolgozik. Reggeltől késő estig folynak a kihallgatások, amelyek a nyomozó biztosok adatai alapján válnak szükségessé. Egy csomó gyanus egyén ideiglenesen le is van tartóztatva, azokat vallatják, különösen alibijükre és szembesítik a meggyilkolt fiatal ember barátaival. A legfontosabb adatot egy *Tischler József* nevű 17 éves ifju mondta be. Ugyanis azt állítja, hogy a gyilkosság idejében a Széchényi-utczán jött a Főter felé és hallotta a Révész-utca felől jövő kiáltásokat. Egy hangban felismerte egy *előtte jól ismert iparos segéd hangját*. Természetesen a rendőrség most ebben az irányban is szorgosan kutat. A legerősebb gyanu *Csiha Sándor* asztalossegédre irányul, aki éjjel egy óra után kalap nélkül tért lakására, kezén pedig sérülés látható. A kalapot később megtalálták és az már a rendőrség birtokában van. Házkutatást is tartottak nála és felvitték a rend-

őrségre szerszámaint. Ma este fogja a rendőrség szembesíteni őt a gyilkosságnál jelen volt ifjakkal. A gyilkossal volt másik munkás, dacára a felhívásnak, hogy jelentkezése esetén büntetlenségét biztosítják és dacára a kitűzött 400 korona jutalomnak, lapunk zártáig *nem jelentkezett*. Ebből következtethető, hogy ő is bűnösnek érzi magát.

— **Az alsó nyírvidéki vízlecsapói társulat** ma délelőtt 11 órakor tartotta meg évi rendes közgyűlését gróf Szápáry György elnöklésével a városháza nagytermében. A közgyűlést megelőzőleg a társulat választmányi ülést tartott.

— **Népesedés.** A helybeli állami anyakönyvi hivatalban a hét folyamán összesen 39 születést (22 fiu, 17 leány), ezzel szemben összesen 53 halálozást jelentettek be s így e héten a lakosság száma természetes uton 14-el csökkent.

— **Tornászó leánykák.** A Svetits leánynevelő intézetben tegnap délután tartották meg a tornavizsgát. A tágas udvart nagyszámu közönség lepte el, amely gyönyörűséggel szemlélte a testező gyakorlatokat. A leánysereg egyforma ruhában, nemzeti zászlókkal vonult fel. A szózat elénkélése után, amelyet a jelen volt közönség kalaplevéve, állva hallgatott végig, megkezdődtek a gyakorlatok. Az eredmény minden tekintetben kielégítő volt és dicséretére válik az intézet vezetőségének, különösen *Mária Alfréda* tornatanitónőnek.

— **A vármegye küldöttsége a miniszternél.** A múlt hó 16 án tartott közgyűlés határozatából kifolyólag tegnap délelőtt Hajdúvármegye négytagu küldöttsége és pedig *Rásó Gyula* kir. tanácsos, alispán, *Czeglédy Mihály* t. főügyész, *Somossy Béla* és *Csohány László* polgármesterek tisztelettel *Hieronymi Károly* kereskedelmi miniszternél. A küldöttség a kormány jóakaratu támogatását kérte a vármegyei közutak kiépítéséhez a nagy beruházási költségből. A miniszter nagyon szívélyesen fogadta a küldöttséget és biztosította jóindulatáról. A küldöttség tagjai ezután az államtitkárnál akartak tisztelegni, de nem találták ott. Eljártak az egyes osztályokban is és a legjobb kilátásokkal tértek ma hajnalban haza. Biztosra vehető, hogy a vármegye közönségének óhaja ebben az irányban teljesedésbe fog menni.

— **A Hatvan-utcai lóvasuti sinpár** közevési munkálatait végre a jövő héten megkezdik. A tanács már intézkedett a burkoláshoz szükséges kövek kiszolgáltatása iránt és a főmérnök hétfőn már a helyszínre szállíttatja a köveket, úgy, hogy a helyivasut, mely a burkolás munkálatait magára vállalta, megkezdheti a sinpár kövezését és eltünteti a közegészségre annyira károsatos porfelületet. Ezzel egyidejűleg megjegyzzük, hogy a főtéri sinek közötti homokos rész kikövezése is halaszthatatlanul szükséges.

— **Kezdődik a sorozás.** E hó 6-án hétfőn kezdődik városunkban a sorozás. Négy napig fog tartani. A sorozóbizottság polgári elnöke *Vecsey Imre* főjegyző, katonai elnöke pedig *Kádár honvédőrnagy* és *Nölwing 39. gy. e. őrnagy* lesz.

— **Pályázat számtiszti állásra.** A városnál megüresedett a számvéviségi számtiszti állás, melyre a főispán pályázatot hirdetett. A pályázatok beadásának határideje június 20. délután 5 óra.

— **Jótekonycsélú nyári mulatság.** A Szent-Erzsébet egyesület ma tartja meg gondosan előkészített nyári mulatságát a nagyerdei Dobos-pavillonban. A mulatság 5 órakor kezdődik katonazenével, 8 órakor tombola lesz, 9 órakor megkezdődik a táncz.

A tombolára több mint 400 nyereményt adakoztak. Lesz kávéház is, amelek asztalainál uriaszonyok és leányok teljesítik szíveségből a kiszolgáltatást meghatározott mérsékelt kávéházi árak mellett. „Rózsap” című külön alkalmi lap is fog megjelenni.

— **Léghajózás a Margit-fürdőből.** Brunner léghajós vasárnap délután 6 órakor fog másodszor felszállani léghajóján a Margit-fürdő jégpálya teréről. Ezuttal nem trapezen, hanem korábban, amelyben *Loránt (Lőw) József* hírlapíró, lapunk segédszerkesztője is megteszi vele a magas légi utat.

— **Az Ábrányi hangverseny.** Lengyel Dezső, az egyetemi zeneegyesület karnagya, tegnap felkereste Márk Endrét, hogy támogatását a helybeli Ábrányi hangverseny számára megnyerje. A dalárda elnöke a budapesti egyetemi ifjuság küldöttje előtt hangsúlyozta, hogy a debreczeni dalárda annak idején készséggel vesz részt a hangverseny rendezésében.

— **A kézimunka-kiallítás bezárása.** Ma zárult be a női ipariskola kézimunka-kiallítása. A számos, kiválóan szép munka között különös figyelmet érdemelt *Kéki Rózsika* remek gobelin-je, *Oláh Irma* szép kályha ellenzője, *Donogán Kata* pompás himzései, — *Hutiray Eta* és *Borbély Gizi* gyönyörű selyemfestése. A sikerült kiállítást sokan látogatták.

— **A hét völgyényei és menyasszonyai.** A helybeli állami anyakönyvi hivatalban a hét folyamán házasságot kötöttek: *Konecz József* Kovács *Máriával*, *Groskó György* Szombati *Juliánnával*, *Fónyi Sándor* Kacsovszky *Juliánnával*, *Weiszhaus Dezső* Frenkel *Margittal*, *Lakatos József* Lesska *Paulinával*, *Pintér Jenő* Ullmann *Gizellával*, *Weisz Ignac* Weisz *Hannival*, *Molnár József* Molnár *Zsuzsánnával*, *Ari Lajos* Pethő *Rózával*, *Barthi Mihály* Teleky *Zsuzsánnával*, *Borsi Lajos* Török *Lidiával*, *Kovács János* Juhász *Zsuzsánnával*, *Jobbágy Gábor* Barna *Máriával*, *Baró Péter* Vértési *Eszterrel*, *Koroknai József* Molnár *Sárával*, *Molnár István* Draveczky *Ikonával*. Összesen: 16 pár.

— **Jegyzőkönyv hitelesítés.** Az e hónap 1-én, szerdán tartott presbiteri gyűlés jegyzőkönyvét *Somogyi Pál* jegyző már elkészítette és holnap délelőtt 11 órakor az egyházi hivatalban hitelesítik.

— **Piszkos udvarok.** Igazán botrányos némely debreczeni házigazdának a fukarsága, hogy az udvarokon tulhalmozott szemétdödrök kitisztításáért járó pár fillért is sajnálják. Felhívjuk a háztulajdonosokat, hogy gondoskodjanak az udvarok tisztántartásáról, mert épen ma egyik Piacz-utcai omeletes ház tulajdonosát büntették meg, mivel az egész udvara telve volt piszokkal, szennyel s az egész udvar levegőjét egészségtelenné tette.

— **Leányvásár.** Szilágyi János mázolósegéd és Erdélyi István kövezősegéd nagyon szerettek volna tegnap éjjel mulatni, de nem volt pénzüik. Széjjel tekintettek, hogy talán akadna valami, amiből pénzt csinálhatnak, de bizony nem akadt ott semmi eladni való. De mégis — a szeretőik. Karon fogták hát kedveseiket: *Tóth Julianna* és *Horváth Julianna* bizonytalan foglalkozásu leányzókat és elvitték egy rossz hírű ház tulajdonosnéjéhez, a Veres-utczába, ahol 32 koronát kértek a *Romeók* Juliáikért. A portéka nem igen látszott megérni annyi pénzt, mert az asszony jóval kevesebbet ígért érte. Ezen aztán úgy összekaptak, hogy a csunya leányvásárnak a rendőrök vetettek véget. A mulatós legények most a fogházban pihenhetik ki a mulatságot.

— **Kofák a rendőrségen.** Egész sereg gyümölcskofa járt ma a rendőrségen. Azért időzték be ónagyságáikat, mert a Simonffy-utcai piacon, noha a gyümölcs-

piac másol van, gyümölcsöt árultak. Napról-napra megbűntetnek ezért 3-4 kofát, de azért mégis mindennap akadnak kofák, akik a piaczrendezéssel nincsenek megelégedve és nem a nekik engedélyezett helyen árulnak. Azzal védik magukat, hogy a piaci helypénzszedő ad erre engedélyt nekik.

— **Ének- és zenevizsga.** A Svetits-intézet összes növendékei f. hó 5-én, vasárnap tartják meg a nyilvános ének- és zenevizsgájukat. A vizsgákat két csoportban tartják meg. A kezdők délelőlt 11 órától, a haladók délután 4 órától vizsgáznak.

— **Elzúllás.** A rendőrség az éjjel elfogta Kabai József kereskedőségét. Az elzúllott alak már többször volt büntetve és itt hetek óta lakás nélkül csavarog s más foglalkozása nincs, minthogy éjjelről éjjelre bejárja a kisebb mulatókat. Illetőségi helyére toloncolták.

— **Bábaképezde ügye a bíróságnál.** Tegnap délelőtt Bernáth Kálmán dr. királyi aljárásbíró a bábaképezde orvosát: Horváth Ferencz dr.-t közegészségügyi kihágásért 10 koronára, anyakönyvi kihágásért 2 koronára ítélte. A két bábát felmentette.

— **Kéregető.** Öreg, összetöppörödött, beteg embert fogott el a rendőrség. Zammer Sámuel nagykálói születésű szabó segéd kéregetésért került a rendőrségre; hazatoloncolják.

— **I. Rákóczi Ferencz és Báthory Zsófia hamvai.** A jászóvári premontrai kanonokrend kassai székesegyházának sirboltjában aluszszák örök álmukat a nagy fejedelmek atyja I. Rákóczi Ferencz és nagyanyja Báthory Zsófia. A fülkét, mely a drága hamvakat magában rejti, még nem sikerült megtalálni, mert az összes jeleket és nyomokat, melyek rávezethetnék az embert, megsemmisítették. Bizonyára szándékosan történt ez és pedig valószínűleg azért, hogy a kurucz világ után következett szomorú időkben ellenséges kezek hozzá ne férhessenek, meg ne zavarják csendes nyugalmaikat. A premontrai kanonokrend néhány tudós tagja már a hetvenes években kezdte kutatni a sirbolt fülkét, azonban úgy az ő fáradozásai, valamint Szabó Adorjának, a rend nagy tudományu professzorának, két év előtti kutatásai eredmény nélkül maradtak. A nyár folyamán ismét leszállnak a sirboltba Szabó Adorján vezetésével és folytatni fogják a kutatást. A hamvakat most már addig fogják keresni, míg rá nem találnak, mert bárhova fogják eltemetni a nagy fejedelmet, családi sirboltot kell állítani, hogy atyja és nagyanyja is mellette pihenhessenek. Az újabb kutatások iránt tudományos körökben nagy érdeklődés mutatkozik.

— **Országos bajuszverseny.** Szerbia egyik városkájának legényei urnapján országos bajuszversenyt rendeztek. Az első díj annak számára volt kitűzve, akinek legnagyobb s legszebb lesz a bajusza. A pálmát egy fogarasmegyei szép legény nyerte el, akinek bajusza magasan kivált minden tekintetben a pályázó bajuszosok közül. Az újságírók faggatására a legény bevallotta, hogy bajuszának egyszerű a titka: ő állandóan Hajdusági pedrót használ.

— **Csodalatos** azon eredmény, melyet a t. hölgyek a Balassa-féle valódi angol ugorkatej használata által érnek. Néhány nap után eltűnt az arczbőréről szeplőt, pattanást és egyéb bőrbajt, kisimítja a ráncokat és redőket, az arczbőrt fehérré, üdév és finommá varázsolja a nélkül, hogy a bőrnek ártana. A párisi és bécsi kiállításokon kitüntetett szer, mely rövidesen nálunk is, mint Angolországban, az összes egyéb szépítőszereket kiszorítja. Uvegja két korona, bozzá valódi angol ugorkaszappan 1 korona

és puder 1 kor. 20 fillér. Kapható minden gyógyszerertárban. Postán széküdi Balassa Kornél gyógyszerára, Budapest-Erzsébetfalva.

— **A legszebb női kézi táskák, pénz-, szivar- és cigaretta tárczák, kézi bőröndök, kofferok, utazási kellékek, ugyszintén a legcsinosabb magyasszonyi és alkalmi ajándéktárgyak beszerzésére ajánljuk Mentze Henrik újdonságok áruházát, Piacz és Szent-Anna-utca sarkán. Az olesó szabott ár minden darab árun kitüntetve.**

— **Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piacz-utca 44., dr. Ujfalussy-haz. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratanál levő kirakatokban.**

— **Fényképező gépek s hozzávaló kellékek.** Tejes lawn tennis és lovagló felszerelések. Mindennemű utazási cikkek és bőrárúk, solingeni zsebkések és ollók. Férfi ingek, kalapok, nyakkendők nagyválasztékban kaphatók **Borsos Kata** műipar és férfi divat üzletében Debreczen, városház.

— **Rajzok** másolását és készítését elvállalja műgyetemi hallgató. Szives megkeresések Széchenyi-utca 18 sz. a. kéretnek.

TÁVIRATOK.

(Érkezik d. u. 1/2 óraker.)

— A „Debreczen“ eredeti távirata. —

Uj titkos tanácsosok.

Budapest, június 4. A király Nyiry Sándor honvédelmi miniszternek és Roszner Ervin báró fiumei kormányzónak a valóságos belső titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

A magyar delegációból.

Budapest, június 4. A magyar delegáció mai összes ülésén elfogadta a közös pénzügyminiszterium költségvetését. — A közös hadügyi költségvetés tárgyalásánál **Laszkary tiltakozik a horribilis kiadások ellen.** Rakovszky nem szavazza meg az előirányzatot, mert a nép a nagy terheket nem bírja.

A sztrájkbizottság a törvényszék előtt.

Budapest, június 4.

A budapesti kir. büntető törvényszék ma délelőtt folytatta Oláh András elnöklete alatt a főtárgyalást a vasutasok sztrájkbizottságának tagjai ellen. A tárgyalás nagyon izgatott hangon folyt, úgy, hogy az elnök kénytelen volt azt többször felfüggeszteni.

Turcsányi és Kacsó vallomásai után, amelyek megegyeznek Sarlayéval, szót kért Vázsonyi Vilmos dr. védő és szemére vetette az elnöknek, hogy a védőket a politikától való tartózkodásra hívja fel, mialatt ugyanakkor a képviselőház pénzügyi bizottságában Hieronymi miniszter felelősség nélkül vonja bele a vádlottakat az ő politikájába. **Jöjjön ide a miniszter a bíróság elé és ha tud valamit, mondja itt el eskü alatt. Amit a miniszter a vádlottakról állít, az valótlán.**

Baracs Marcell dr. védő indítványt tesz, hogy Hieronymi minisztert idézzék meg és hallgassák ki. Bakonyi Samu dr. védő erősen kikel „Az újság“ című lap ma reggeli számában foglalt azon állítás ellen, mely szerint a védőügyvédek u. m. Eötvös Károly, Györffy Gyula, Vázsonyi Vilmos, Lengyel Zoltán, Benedek János és szóló egyenesen **büntársai voltak a vádlottaknak deliktumok elkövetésében. Ez valótlán és szólót csak a törvényszék iránt való tisztelet**

tartja vissza, hogy erősebb kifejezésekkel ne jellemezze a kormányhoz közel álló lapnak ezt a támadását.

Vázsonyi Vilmos: A kormány engem is gyanúsít. Ez aljasság!

Elnök Vázsonyit ezért a kifejezésért megróvja.

Vázsonyi: Százszor is állítom, hogy ez alávalóság!

Györffy Gyula dr.: Ez a kormány megrendelt pórl!

Elnök a folyton növekedő izgalomnak azzal véget, hogy a tárgyalást felfüggesztette.

Tíz percz múlva elnök újból megnyitotta a tárgyalást és kérte a védőket, hogy tartózkodjanak a politikától, maradjanak higgadtak, hogy a tárgyalás menete nyugodtan folyhasson.

Hieronymi miniszter megidézését a bíróság rövid tanácskozás után a bizonyítás befejeztéig függőben hagyni határozta. Ezután következett a tanuk kihallgatása.

Elsőnek Vöröss László nyug. államtitkárt hallgatták ki, aki elmondta, hogy a miniszterelnök és a kereskedelmi miniszter megbízták őt, mint szakértőt, azzal, hogy a vasutasokkal tárgyaljon.

Szólt ezt elvállalta, de nem kormánybiztosi minőségben, hanem csak mint bizalmi ember, hogy az ellentéteket lehetőleg elsimítsa. A sztrájk okát egyrészt a felfüggesztésben, másrészt a gyűlés betiltásában látta és oda törekedett, hogy a gyűlés engedélyezését keresztülvigye.

Nem a vádlottak idézték elő az eseményeket, hanem a vasutasok tömege.

A vádlottak békéltető magatartást követtek és arra szoritkoztak, hogy a vasutasok kivánságait a kormányjavaslattal szemben kifejezésre juttassák.

A tárgyalást folytatják.

Budapesti árutózsde.

A „Debreczen“ távirati tudósítása.

— Déli zárlat. —

— június 4.

Készáru: 5-10 magasabb.

Table with 2 columns: Commodity and Price. Buza októberre 6 25-6 26, Rozs májusra 6 89-6 90, Rozs októberre 5 33-5 34, Tengeri júniusra 5 62-5 63, Tengeri júliusra 5 83-5 84, Répeze augusztusra 6 25-6 26.

IRODALOM.

Debreczeni költők. E czimen a Budapesti Napló a következőket írja a tehetséges, derék öt fiatal poétánkról: Debreczenben, a törzsökös magyarság ősi fészkeben nemrég érdekes verskötet jelent meg. Ujbokréta a czime és öt fiatal poeta: Baja Mihály, Gulyás József, Gyökösi Endre, Madai Gyula és Oláh Gábor legújabb verseit fogja össze. A versek értékben különböznek, de érzésben, színmagyar fölfogásban szinte büszkén vetelkednek egymással. Baja csöndes és igénytelen, Gulyás már erősebb visszhangot ver, magasabb és érzékibb lángok lobognak benne, Gyökösyt családi idillek és hazafias kifakadások foglalkoztatják, míg Madai Gyula nemzetiességébe a modernebb eszmeáramlatok is be-beszívárognak. Tisztán faji jellegű verseiben fejlettebb művészi öntudatosság és némi tartózkodó előkelőség nyilvánul. Sorrendre utolsó de becsre a legelső a kötetben Oláh Gábor. Idegen formákon is nevelkedett, biztos technikája alatt energikus

magyar szív dobog s lüktetését az újabb, emberibb irányok is táplálják. Ő már nem mint makulátlanul ragyogó hőst, hanem mint ellentétéből összetákolt gyarlandó földi lényt fogja föl önmagát. Tömör páthos, erős gondolatok méltóságos lassúsággal hőmpolyógnak az ódon zamatu, kerekre esiszolt formák között. A kötet ára 1 korona 50 fillér.

VEGYES HIREK.

* **Véres lakodalom.** Véres lakodalom volt a múlt napokban Bronz Mihály kocsubai lakos házában. Bronz a leányát adta férjhez. A lakodalmon ott volt a falu java-része s folyt a táncz vig kedélylyel. A mulatságot azonban megzavarták Trifon György és Bintye János, a falu hetyke legényei. Mindkettő ugyanazon leánynyal szerette volna áttánczolni az éjjelt. A leány majd az egyikkel, majd a másikkal járta a tánczot. Egy ideig haragos tekintettel bár, de csendesen viselkedtek az ellenfelek, de mikor már a pálinka lett az ur bennük, Trifon odaugrott vetélytársához, midőn az a leánynyal tánczolt, mellbe lökte s magából kikelve ordította, hogy az ő szemefényével ne merjen tánczolni. Pafukában is felforrott erre a vér, kirántotta a csizmaszárában hordott kést s a bántalmazójába szurta. Erre Trifon is késhez folyamodott s a tánczhelyet csakhamar hatalmas vértócsa borította. A szerelmes legények kölcsönösen úgy összeszurkálták egymást, hogy mindkettőt eszméletlen állapotban vitték el a lakodalmas házból. A tüzzemű leány pedig nem tudja, melyiket sirassa jobban.

* **A virtus.** Vasandon meghalt egy legény. Miklós Demeter kifordult a kocsmából, megtántorodott, összeroskadt s vége volt. A virtus ölte meg, a legénykedő tempó, aminek nagy a divatja Biharországban. Miklós Demeter fogadott czimboráival, hogy egy ültő helyében megiszogat tiz liter pálinkát. Pálinkát, de hogy: spirituszt, amit odakint a falusi legényeknek mérnek. A fiu becsülettel állta, a gyilkos szesz ugyancsak csorgott le a torkán. Mikor pedig a rengeteg ital után legyömösölt egy zsemlyét, a levegőre kívánczolt. Kilépett az utcára s meghalt.

* **A rossz nyelvek.** A társaságban asszonyokról volt a szó. Egy szellemes, fiatal fiskális nagy füstöt fújt ki a szivarjából.

— Iszonyu egy pletykafészek ez a Debreczen. Egy uriaszonyt négyezer-ötször meglátogat valami fiatal ember a lakásán, legott kész az ítélet: tisztességtelen asszony, rossz asszony...

* **A Kőrös titka.** Tegnap délután Nagyváradon a Kőrösben lubiczoló Vilmos huszárok egy 3-4 hónapos gyermek holttestét fogták ki a folyó habjaiból. A feloszlásnak indult apró tetemet a bonczoló-házba vitték, a rendőrség pedig hozzálátott, hogy kiderítse, honnan került a Kőrösbe a csesemő? A nyomozó rendőrségnek érdekes irányt ad a parton játszó gyerekek elbeszélése, amely szerint a folyó olasz partján hétfőn egy rejtélyes fiatal hölgy járkált s izgatott magaviseletével magára vonta a figyelmet. Most ebben az irányban nyomoznak és remélik, hogy a titokzatos bűnt felderíthetik.

A pirossapkás honvéd.

— Saját tudósítónktól. —

— június 4.

Tegnap délelőtt érdekes látogatója volt a katona ügyosztálynak. Törődött, agg ember nyitott be az ügyosztály jegyzőjéhez Szegeden s így szólt:

— Én Barta Alajos, a Damjanich katonája vagyok. Az öreg honvédek nyugdíjért jelentkezem.

— Mivel igazolja, hogy katona volt?
— Nincs semmi irásom. De lehetséges, hogy vannak még életben a honvéd zárlóalj pirossapkás vitézei közül, akik vallomást tehetnek róla, hogy engem itt, Szegeden besoroztak közéjük ötven esztendővel ezelőtt és 1849 július 2-án Komáromnál, amikor helyettes segédtsízt voltam, meg is sebesültem.

— Nem tud visszaemlékezni a bajtársai nevére?

— Nem emlékszem senkire, csak Damjanich és néhány volt tisztársamra, akikről már kérdezősködtem, de azt hallottam, valamennyien a haza földjében pihennek már.

— Hogy felejtette el a bajtársai nevét?

Az agg ember szemét elhomályosította a köny.

— Ötvenöt esztendő mult el azóta, de nekem ez az idő száz esztendőnek tetszett, mert évtizedeket töltöttem Amerikában, ahol az erő és a munka pénz, az öregség és a betegség pedig reménytelen szomorúság. Előregedtem, nem birtam a munkát, hazajöttem meghalni.

Beck jegyzőnek ekkor az az ötlete támadt, hogy Reizner Jánosnak nagy művében, Szeged város monografiájában megnézi, hogy az ezüst vitéz neve fel van-e említve a szegedi hősök között. És csakugyan a szabadságharc szegedi hősei között Reizner felsorolja Bartha Alajos segédtsízt is, aki a pirossapkás honvédek között 1849 július 2-án Komáromnál, a hol vitézül harczolt, megsebesült. Az Amerikából hazatért öreg honvéd tehát így bizonyosan megkapja a nyugdíjat.

Az orvosság.

— június 4.

Egy becsületes szellér ember valami lakodalmon nagyon jól talált lakni, meg is feküdt a gyomrát a sok étel egy pár napig, hogy végre beküldött a városba az orvosért. A doktornak nem sok dolga akadt. Látta, kitapintotta, hogy „itt akut gyomorhurut van jelen”.

— Kap majd orvosságot — szölt a betegnek. — Érti?

— Igenis, értem!

— Az orvosság olaj lesz, érti?

Megijed a páciens:

— Olaj?

— No, ne féljen, nem közönséges olaj, hanem olyan, amelyiknek riczinus a neve.

— Aztán miről jó az?

— Arról, hogy kitisztítja a gyomrát.

— Már meg hogyan?

— Ugy, hogy legjobban teszi, ha fekete kávéban vesz be belőle egy nap két kanállal. Megértett?

— Meg én.

— No. Majd megírom a receptet, a kocsis visszafordulóban behozza a patikából, aztán holnap megint kijövök, megnézni, jobban van-e.

Másnap azonban az atyafi még mindig rettentőket nyögött. Kérdi a doktor:

— Hát nincs jobban?

— Rosszabbul vagyok, tekintetes uram.

— Hiszen van orvossága? A riczinus olaj...

— Van, van, de csak félig.

— Hogyan „félig”: Nem vette be?
— Hát hogy vettem volna be, hiszen nem küldött hozzám a patikáros fekete kávéját is...

REGÉNYCSARNOK.

A boldogság.

— Francia regény. —

33

Elkerültek a majorház háta mögé s úgy léptek be Marianna kertjébe, hol a kis fedett téren, mely a ház előtt vonult el, már elkészítve találták az asztalt csinosan megterítve számukra.

Az üveges ajtó ki volt egészen nyitva s a nékül, hogy belépnének, mert ott benn senkisémet volt, láthaták a kis szalont, régi fabutorzatu falaival, mely fehérésre volt festve s ujonnan kisiszolva.

A XV-ik Lajos korabeli butorzat egészen összhangzott a burkolat modorával.

A fali tükör, körülfolyna ama csinos fadaragványu virágfüzerektől, melyeket jól, rosszul napjainkban is szeretnek utánozni, egészen ókori kinézéssel birt, mert az akkori divat, különösen vidéken úgy kívánta.

De azért nem kevésbé kacszán és kecsesen nézett ki: e füzerek gyöngéd fehér szinezettel, egészen alá csüggték a tükör fényes üvegére, melyet elibe helyezett, valódi növények és virágok dus csoportozata között, csak mint fénylő pontot lehetett megpillantani a zöld lombok között.

Péter csak alig birt ráismerni e szobrára, melyet az öreg Chewreuse apó idejében, pizkosan összefaragcsálva, rendetlen állapotban látott mindig, hol csak unalmat, rossz kedvet s közönyt a szép iránt lehelt minden.

Marianna elég finom érzéssel birt arra, tisztelni a mult század e fenmaradt emlékeit s mindent azon modorban ujjtítani meg. Az egész padlózat izléses, gyöngéd színű szőnyeggel van bevonva. A burkolaton semmi disz, de mindenfelé felséges virágcsoportozatok s csaknem fanagyságu bokrok dus lombsátora emelkedtek virágállványokon, a falba mélyedő fülkékben s a szekrények tetején s egy szép művü asztalon, szemben a csinos kandallóval.

— No ez már valóban kitünő szép! — kiáltott fel Fülöp. — Jól tudom én, hogy neki művészi hajlamokkal kell birnia.

— Honnan tudhatta ezt? — szölt Péter! ki tulajdonképen még Fülöpnél is jobban meg volt lepette.

— Éd s barátom, az ilyesmit első tekintetre felismerhetni a nőben, a nélkül, hogy elemezni tudnók azt. Mariannán látható a hercegnői jelleg.

— Mit jelent a hercegnői jelleg! Én nem úgy vagyok, mint ön, nem sokat forogtam a nagy világban.

— Csak azért nem tudja ön, mert ma oly zsörtölődő kedvében van, — felelt nevetve Fülöp.

(Folyt. köv.)

Szent-Anna-utca

36. szám alatt

megnyitotta

Molnár Jenő

fűszer- csemege- és borkereskedését.

RONCEGNO

közismert és híres

VASARSEN-FÜRDŐ

335 mtr. a tenger színe felett.

Fü dőidény: Május—október.

1/2 órányira Trentótól. Vasut: Trento—Roncigno. — Térzene — (Anamia, Chiorose, Martaria, női betegségek, bőrbetegségek, idegbántalmak, vérszegénység és gyengeség ellen.

Elsőrangú berendezés.

Meglepő szép fekvés, körülveve 80,000 négyzetméter nagyságu árnyas ligettől. — Új berendezésű fűny- és villanyfürdők, tökéletes hidegvíz gyógyintézet. 200 vendégszoba és szalonok, villanyvilágítás, gyógyforrás viz Alpesi száraz levegő. Kirándulások központja. Sport. VIII nemzetközi Lawn-tennis-verseny 2000 k. jutalomdíjjal. Kétszer naponként zenekar. Teljes ellátás 11 koronától fölfelé. Felvilágosítást és prospectust bérmentve küld az igazgatóság.

— Az ivó kura egész éven át tart. —

Mindennemü gyógy és ásványvizek

a legfrissebb töltésben kaphatók:

Fritsch Károly

fűszerár-üzletében,

Fóter, a „Bika“-szállodával szemben.

Szíves figyelembe!

Kávéházak, szállodák, vendéglősök és kereskedőknek, kik padlójokat tisztán és pormentesen akarják tartani, úgy próbálják meg a kipróbált és nagyon jónak találtatott

pormentesítő olajat,

mely használat után nagyon szép barnás színt nyer Használati utasítással szolgál a hol kapható is

DARVAS MIKSA

fűszer, csemege, gyarmatárú és festék kereskedésében Teleki- és Deák Ferencz-utca sarkán. Telefon 294. sz.

Van szerencsém tudatni a n. é. közönséggel, hogy

Szabó Lajos fiai urak
Szent-Annai szőlőtelepének

„asztali-bor“

termését megszereztem és azt literenként 30 krajczárért árusítom.

Hektoliter vételénél engedmény. Állandó raktár különböző hegyi és csemege borokból.

Tisztelettel

Máyer Jenő.

Hajdúvármegye és Debreczen szab. kir. város Főispánja.

336/1904. szám.

Pályázati hirdetmény.

Debreczen szab. kir. város törvényhatóságának az alábbi határidő lejárta után tartandó legközelebbi rendes közgyűlésén kinevezés folytán megüresedett 1 (egy) számvevőségi számtartó állás foglaltatás útján beöltetni, mely állás 1800 korona fizetés és 300 korona lakáspénzből álló javadalmazással van egybekötve.

Azok akik erre az állásra pályázni kívánnak s a törvényes minősítést kimutatni képesek, felszerelt pályázati kérvényeket hozzám, mint a kijelölő bizottság elnökéhez folyó évi június hó 10. napjának délután 5 órájáig annyival inkább nyujtsák be, mert a később érkező pályázati kérvények figyelembe vétetlni nem fognak.

Debreczen, 1904. május 24.

Domahidy Elemér,
főispán.

A legolcsóbb
bevásárlási forrás

Szakely Jenő és Társa

utoda

uri és női-divat

czipóraktár cégnél

Piac-

és Szent-Anna-utca sarkán.

MARGIT FÜRDŐ-INTÉZET DEBRECZENBEN.

Uszoda megnyitás.

Van szerencsém a n. é. fürdőző közönséget értesíteni, hogy a kedvező időjárás következtében

— fedett és langyos vízzel megtöltött uszodámat —
megnyitottam.

Az uszást tartást Letenyei János szakavatott uszó mesterem végzi.

Az uszoda mindennap Reggel 6 órától 9 óráig. Férfiak.

„ 9 ó. déli 12 „ Nők.
Délután 1 ó. esti 8 „ Férfiak

észésére áll rendelkezésre.

Idény bérlet-jegy — Személyenként 14 korona.

Minden bérlő egy saját uszó ruhát és egy lepedőt köteles magával hozni, vagy annak gondozását az uszó mesterre bízni.

Az uszás tanítás iránt kérem az uszó mesterhez fordulni.

Szíves látogatást kér tisztelettel:

a tulajdonos.

== AZ ÚJ ==

DELAINEK,

Kretonok, Batisztok,

== ZEFIREK, ==

Bordürös- és áttört-

Ruhavásznak,

már raktáron vannak

Bosznay J. és Társa

divatáruházában

Debreczen, Kossuth-utca 5.

== A ki ==

olcsón, jól, praktikusán és modernül

építkezni akar

forduljon

BORSODY I. S. építész

irodájához Debreczenben Hunyadi-u. 21.

Templomok, városi lakóházak kastélyok, iskolák, fürdők, gyárak, gazdasági épületek stb. tervezését vagy elkészítést, nedves lakások szárazzá tételét, betonirozást vagy bármily építkezéshez tartozó munkát elvállal.

Építkezésekre törlesztéses kölcsönt előnyösen eszközöl ki. — Biztos sikerrel előkészít a kőműves, sófaragó és ac-mesteri vizsgára. — Építő iparosoknak olcsón készít tervrajzokat, költségvetést

Apró hirdetések.

Dija 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel n omtartott szó 4 kr. 8 fillér.

PÉKEK részére

kenyérre ragaszható számok

füzetekben (egy füzet 1—120-ig kétszer számozva), kapható a

Városi nyomdában, ára egy füzetnek 10 fill.

SZLIACS-

szélfürdő felső Magyarországon.

Az egyedül ismert szénsavdús vas-forrás. Legtöbb vasat tartalmazó ivóforrás belsőhasználatra. Szezon: május 15-től szept. 30-ig.

Felülmulhatatlan vérszegénység, sápkór, női bajor hátgerinc és idegbajok, bénulás ellen, átzevendett betegség és erős munkásság után. Fürdőorvosok: Rózer Aladár hiv. fürdőorvos dr. Stern J. Utazás Bécából 9 óra, északról Oderbergen át onnan 5 óra, délről Budapesten át innen szientén 5 óra. Szliácsról falragaszok minden nagyobb vasuti állomáson vannak kifüggesztve. Kimerítő fölvilágosítás és prospektus utazás, lakás, árkedvezményről az első és utószezonban stb. ad a fürdőigazgatóság Szliács, Zólyom megye

Komáromi M.

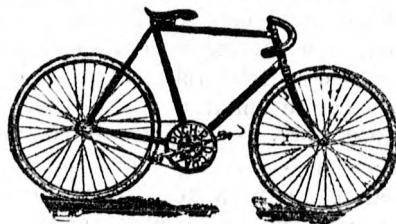
zongora hangoló,

e téren kiválóan nagy tökélyre vitt gyakorlati képzettségéért elismerő levelekkel kitüntetve, hangolásokat elvállal ugyan helyben mint vidéken.

Hangszerraktárban József kir. herceg-utca 2 sz. mindennemű hangszerek nagyválasztékában, előnyös arakon beszerezhetők.

A fürdőre utazó közönség figyelmébe!

Ajánlható az amerikai vegyészeti ruhatisztító intézet Vár-utca és Csapó-utca sarok, a hol a legnagyobb gondnal és szakértelemmel végeztetnek mindennemű férfi és női ruhák, kelengyéknek stb. tisztítása, valamint kifogástalan javítása. A felvállalt ruhákat megbízói kívánatára a csomagolás külön felszámítása nélkül bárhova elküldi.

Ingyen és bérmentve köldjük 1904. évre szóló kerékpár- és részek árjegyzékünket.

Egyedüli elárúsítója a hírneves gráci Puch kerékpároknak.

Kerékpár részek nagy raktára, javító műhely.

Rosenberg és Hammer

villany-műszereszek, kerékpár- és varógép-raktár

Debreczen, Piacz-utca 2-ik szám, — a nagytemplom mellett. —

Reichenhall-fürdő.

Idény: Május—Október.

Sósfürdő, a legnagyobb klimatikus gyógyhely. a bajor alpesekben; pneumatikus kamra, belélezeti-, fürdő- és ivó-kurák mindennemű módja; a degvizgyógyintézet; Örtel-féle térgyógymód, gyógytorna. Nagy-Kér gyógyépület. Három gyógypark, tennispályák, köröskörül foryvesek, kiterjedt sétányok; jól ápolat sétaterek, kitünő gyalogutányok különböző emelkedésekkel. — Naponta gyógytárzene, színház. Gazdagon illusztrált prospektust ingyen küld a fürdőigazgatóság RUDOLF MOSE és a Kér fürdőtanács.

Serravallo KINA-BORA VASSAL.

Erősítő szer gyengélkedők, vérszegények és lábadozók részére. Étvágygerjesztő, idegerősítő és vérjavító szer.

Kiválóan jó izü.

Több mint 2000 orvosi elismerő nyilatkozat.

Kapható:

J. Serravalló-nál

Trieszt-Barcola.

A gyógytárakban pedig 1/2 lit. üvegekben 2 kor. 40 fillérért. 1/1 " " 4 " 40 "